EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 8.5.2026
COM(2026) 196 final

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Lägesrapport om genomförandet av migrations- och asylpakten

1. INLEDNING

Migrations- och asylpakten[1] är ett viktigt steg i utvecklingen av en övergripande strategi för migration, asyl, gränsförvaltning och integration. Pakten utgör en solid grund för ett rättvist, kraftfullt och mer effektivt sätt att hantera migration och asyl i unionen, genom att säkerställa ett väl avvägt system för solidaritet och ansvar. Efter en övergångsperiod på två år efter ikraftträdandet kommer pakten att börja tillämpas fullt ut den 12 juni 2026. Därigenom inleds en ny fas i den europeiska migrationshanteringen. Omfattande arbete har utförts för att göra EU och de nationella systemen redo. Medlemsstaterna, kommissionen och unionens byråer har, på grundval av den gemensamma genomförandeplanen[2], haft ett nära samarbete, med målet att omvandla den nya rättsliga ramen till operativ verklighet för att effektivt styra migrationshanteringen inom unionen, säkerställa beredskap och resiliens i ett alltmer komplext geopolitiskt sammanhang och väga solidaritet mot rättvis ansvarsfördelning.

I detta meddelande presenterar kommissionen en **lägesrapport av genomförandet** av pakten, med fokus på de framsteg som gjorts sedan november 2025[3], och fastställer nyckelområden för ytterligare åtgärder innan pakten träder i kraft i juni. Denna tredje uppdatering svarar mot kravet[4] i förordningen om asyl- och migrationshantering att Europaparlamentet och rådet regelbundet ska informeras om framstegen i genomförandet av pakten.

Genom pakten ses EU:s migrations- och asylram över. Genomförandet av pakten kräver en betydande rättslig och operativ omvandling, parallellt med ett varaktigt politiskt engagemang. Den tvååriga övergångsperioden återspeglar omfattningen och komplexiteten i denna uppsättning reformer: ett system som bygger på tio sammanlänkade lagstiftningsakter som var och en kräver samordnat och integrerat genomförande av nationella myndigheter och av unionens institutioner och byråer samt anpassning av nationella lagar, administrativa förfaranden och operativa protokoll.

På det hela taget har **betydande framsteg** gjorts under de senaste åren i arbetet med att genomföra denna omfattande och komplexa ram. I synnerhet är många medlemsstater i maj 2026 på god väg att anpassa sin nationella lagstiftning, inrätta och organisera screeningen och de obligatoriska gränsförfarandena, bl.a. för att fastställa oberoende övervakningsmekanismer och uppnå tillräcklig mottagningskapacitet. Ett antal medlemsstater har också vidtagit betydande åtgärder för att minska eftersläpningen och väntetiderna i asylförfarandena, bl.a. genom att öka kapaciteten och tillhandahålla lämplig utbildning, och samtidigt slutfört insatserna för att tillhandahålla juridisk rådgivning och anpassa förfarandena till rättssystemens arbete. Medlemsstaterna har också gjort framsteg med att stärka sin kapacitet att säkerställa att

[1] https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum/legislative-files-nutshell_sv.
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0251&qid=1776165824453.
[3] Första lägesrapporten om genomförandet av migrations- och asylpakten:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0319&qid=1776165712928. Andra lägesrapporten: Bilaga I till COM(2025) 795 final.
[4] Artikel 84.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013.

de effektivt kan behandla överföringar av ansvar till den medlemsstat som ansvarar för en asylansökan och genomföra solidaritetsutfästelser.

Dessutom har betydande åtgärder vidtagits för att ytterligare **praktiskt genomföra samt stärka och komplettera ramverket för pakten**. Till dessa åtgärder hör antagandet av den första solidaritetspoolen under den årliga cykeln för migrationshantering[5], som för närvarande håller på att sättas i drift. EU-solidaritetssamordnaren underlättar samverkan och samarbete mellan medlemsstaterna för att få till stånd ett balanserat och effektivt genomförande. Andra sådana åtgärder är antagandet av genomförandeförordningen om tillämpningen av förordningen om asyl- och migrationshantering[6] för att komma vidare med reformen av Dublinreglerna, eller slutförandet av den strategiska programplaneringen enligt vilken tre miljarder euro i EU-medel anslås till stöd för genomförandet av pakten och mottagandet av fördrivna personer från Ukraina[7]. Dessutom har de ändrade reglerna om säkra tredjeländer och den första EU-förteckningen över säkra ursprungsländer trätt i kraft, och förhandlingar pågår om förslaget till en återvändandeförordning[8] för att snabbt nå en överenskommelse om den del av pakten som saknas.

Samtidigt **krävs ytterligare insatser för att täppa till de återstående luckorna**. Beredskapen i medlemsstaterna varierar, eftersom deras utmaningar ser olika ut. Medlemsstaterna bör snarast vidta alla nödvändiga åtgärder för att uppnå ytterligare framsteg i fråga om alla byggstenar, med huvudsaklig inriktning på de viktigaste komponenterna. Medlemsstaterna måste särskilt se till att anpassningen av deras nationella lagstiftning slutförs i tid, att de viktigaste funktionerna i Eurodac[9] – den centrala biometriska databas som stöder pakten – testas och införs fullt ut, och att upphandlingsprocesserna och uppförandet av anläggningar på fastställda platser för screening och gränsförfaranden påskyndas. I detta avseende måste medlemsstaterna säkerställa att de snabbt upprättar tillräcklig kapacitet för screening och gränsförfaranden, inbegripet åtgärder för att effektivt förhindra avvikande och sekundära förflyttningar, och utöka samarbetet med tredjeländer kring återtagande av personer som omfattas av gränsförfarandet för återvändande. Dessutom måste de förberedande åtgärderna för en effektiv tillämpning av ansvarsreglerna och för överföringar påskyndas och de nya rättsliga garantierna och garantierna införas i tid, inklusive övervakningsmekanismen för grundläggande rättigheter. Under tiden fortsätter arbetet med det operativa genomförandet av solidaritetsmekanismen.

Parallellt med genomförandet av pakten ger den övergripande strategin för asyl- och migrationshantering och våra ihållande insatser för migrationsdiplomati med tredjeländer **redan goda resultat**. Under 2025 minskade antalet olagliga gränspassager vid EU:s yttre

[5] Rådets genomförandebeslut (EU) 2025/2642 av den 19 december 2025 om inrättande av den årliga solidaritetspoolen för 2026.
[6] Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/2055 av den 2 oktober 2025 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 vad gäller asyl- och migrationshantering och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 1560/2003.
[7] https://home-affairs.ec.europa.eu/news/european-commission-provides-additional-eur-3-billion-support-migration-and-asylum-management-2025-05-12_en.
[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0101.
[9] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter.

gränser med 26 % jämfört med 2024. Antalet personer som upptäckts när de olagligen har försökt ta sig över gränsen är lägre än det varit sedan 2021. Allt detta är resultatet av politiska förändringar från unionens och medlemsstaternas sida, ökad samstämmighet mellan medlemsstaterna och stärkt samarbete med partnerländer längs viktiga migrationsvägar.

Den europeiska strategin för asyl- och migrationshantering[10] bygger på denna dynamik och anger följande **mål för de kommande åren**: förhindra olaglig migration och stoppa de kriminella smugglarnätverkens verksamhet, skydda människor som flyr från krig och förföljelse och samtidigt förhindra missbruk av asylsystemet, och uppmuntra talanger att komma till EU för att öka konkurrenskraften i vår ekonomi. Att säkerställa ett kraftfullt, rättvist och effektivt asyl- och migrationshanteringssystem som bygger på pakten och som kan anpassa sig till och reagera på den geopolitiska utvecklingen kommer att fortsätta att vara en prioritering.

I detta syfte **uppmanar kommissionen alla medlemsstater att intensifiera sina insatser ytterligare för att pakten ska kunna genomföras i tid**. Det är viktigt att medlemsstaterna samtidigt samarbetar med och involverar lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhällets organisationer och andra intressenter och utnyttjar alla tillgängliga resurser på unionsnivå och nationellt. Kommissionen upprätthåller kontakten med medlemsstaterna för att ta itu med de återstående luckorna, och är redo att fortsätta att ge det nödvändiga stödet.

Att pakten träder i kraft är ett viktigt steg – dock inte det sista steget i processen. **Fortlöpande insatser måste fortsätta långt efter juni** för att operativt genomföra det nya europeiska migrationshanteringssystemet.

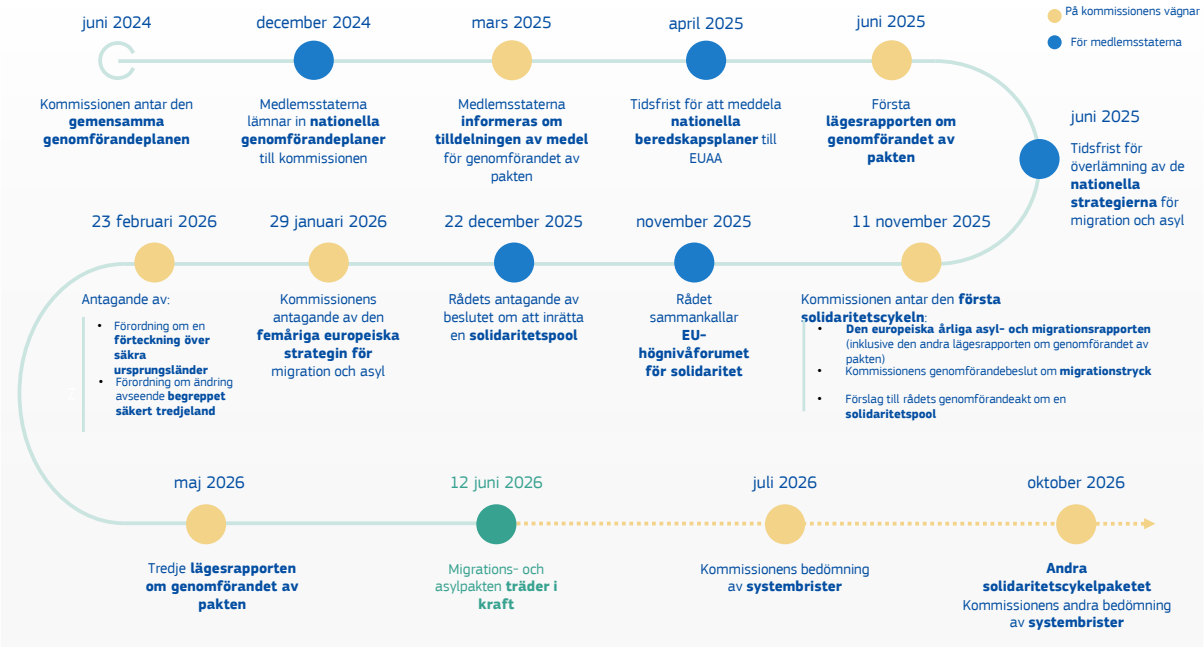

[10] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex:52026DC0045.

2. RESULTAT PÅ UNIONSNIVÅ

Utöver den europeiska strategin för asyl- och migrationshantering har man antagit **viktiga lagstiftningsinitiativ** som ingår i den övergripande strategin och som syftar till att komplettera pakten. De trädde i kraft i februari.

Reviderade regler om säkra tredjeländer[11] gör det lättare för medlemsstaterna att betrakta en asylansökan som otillåtlig när sökande kan få effektivt skydd i ett tredjeland som är säkert för dem och där deras ansökningar om skydd skulle prövas. Detta bör bidra till att ytterligare minska trycket på de nationella asylsystemen och minska incitamenten för irreguljär migration, samtidigt som rättsliga garantier upprätthålls och de grundläggande rättigheterna respekteras fullt ut. Den nya **EU-förteckningen över säkra ursprungsländer**[12] främjar en mer enhetlig strategi i medlemsstaterna när det gäller behandling av ansökningar som sannolikt saknar grund. Sådana ansökningar kan då behandlas snabbare och effektivare genom påskyndade förfaranden eller gränsförfaranden.

Under de senaste månaderna har kommissionen **fortsatt att stödja medlemsstaternas insatser** att anpassa sina nationella rättsliga ramar. Samordningen har säkerställts särskilt genom den strategiska kommittén för invandring, gränser och asyl (Scifa) och kommissionens bilaterala dialoger med medlemsstaterna. Solidaritetsplattformen är fortfarande det viktigaste forumet för genomförandet av solidaritetspoolen tills EU-solidaritetsforumet på teknisk nivå kan inleda sitt arbete i juni 2026. De befintliga kontaktkommittéerna och expertgrupperna har fortsatt att diskutera och ge vägledning om den rättsliga ramen, ofta genom gemensamma möten mellan olika grupper för att hjälpa till att identifiera synergier mellan lagstiftningsinstrumenten och undvika dubbelarbete.

Kommissionen för regelbundna diskussioner med **Europaparlamentet**, särskilt med utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) och arbetsgruppen om asyl – genomförande av pakten/gemensamma europeiska asylsystemet.

Samarbetet med det **civila samhället** äger rum i olika forum, däribland det europeiska migrationsforumet (ett möte hölls i november 2025) och den bilaterala uppsökande verksamheten. Samarbete med nätverk inom **rättsväsendet** har innefattat arbete med det europeiska nätverket för domstolsadministrationer (ENCJ) om gränsförfarandet, för att hitta sätt att hjälpa nationella rättsväsenden med de förfarandemässiga förändringar som pakten för med sig.

Unionsbyråer, särskilt Europeiska unionens asylbyrå (EUAA), eu-Lisa, Frontex, Europol och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA), fortsätter sitt nära samarbete med kommissionen och medlemsstaterna för att stödja reformprocessen. Byråerna fortskrider som planerat sitt arbete med att ta fram nödvändiga vägledningsdokument, mallar och utbildningsmaterial, i linje med den gemensamma genomförandeplanen. Byråerna fortsätter också att på begäran ge medlemsstaterna skräddarsytt stöd och bidrar till att hantera

[11] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2026/463 av den 24 februari 2026 om ändring av förordning (EU) 2024/1348 vad gäller tillämpningen av begreppet *säkert tredjeland*.
[12] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2026/464 av den 24 februari 2026 om ändring av förordning (EU) 2024/1348 vad gäller upprättande av en förteckning över säkra ursprungsländer på unionsnivå, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=OJ:L_202600464.

nytillkomna och ständigt föränderliga utmaningar[13]. EUAA har genomfört pilotövningar för övervakning i Estland och Nederländerna för att förbereda genomförandet av den nya mekanismen för övervakning av den tekniska och operativa tillämpningen av asylregelverket i alla medlemsstater. En översyn av övervakningsmetoden kommer att slutföras senast i juni 2026 och de tre första medlemsstaterna kommer att övervakas under andra halvan av 2026[14].

Kommissionen fortsätter också att ge medlemsstaterna tekniskt stöd via **instrumentet för tekniskt stöd**. Instrumentet hjälper åtta medlemsstater[15] att genomföra särskilda reformer som beskrivs i deras nationella genomförandeplaner, i samarbete med Internationella centrumet för migrationspolitikutveckling (ICMPD) och Internationella organisationen för migration (IOM). Vissa av dessa medlemsstater ägnar sig också åt ömsesidigt lärande genom en praktikgemenskap, som omfattar till exempel tematiska workshoppar och praktiska utbyten[16] och som inrättas med stöd av ICMPD och stärks genom ad hoc-deltagande av vissa unionsbyråer.

3. OPERATIVT GENOMFÖRANDE AV BYGGSTENARNA – LÄGESRAPPORT

Med stöd av arbetet i kommissionens kontaktkommittéer, som fortsätter att ta fram ytterligare vägledning och hjälpa till att hantera nya frågor, håller den nödvändiga **nationella lagstiftningen på att införas**. I minst elva medlemsstater genomgår lagförslaget det parlamentariska förfarandet[17], och de flesta andra medlemsstater är i slutskedet av utarbetandet av de nödvändiga förslagen[18]. Fem medlemsstater har redan antagit merparten av den relevanta nationella lagstiftningen[19].

På grundval av de behov som anges i de nationella genomförandeplanerna, har **den strategiska programplaneringen av de 3 miljarder euro** som anslagits för genomförandet av pakten slutförts för 26 medlemsstater[20]. Denna process möjliggjorde en bedömning av de utmaningar som medlemsstaterna står inför, vilket bidrog till att maximera mervärdet av EU-medel, genom att komplettera befintlig EU-finansiering med medel från nationella program och nationella

[13] Mer information om stödet från byråerna finns i de relevanta avsnitten. Dessutom stöder EUAA för närvarande tolv medlemsstater på grundval av gemensamma operativa planer. Frontex har 36 gemensamma insatser med medlemsstater och länder i grannskapet, och eu-Lisa leder översynen av Eurodac.
[14] Bulgarien, Malta och Slovakien.
[15] Belgien, Estland, Grekland, Irland, Italien, Rumänien, Slovakien och Tjeckien.
[16] Medlemsstaterna utbyter verktyg, mallar, arbetsflöden och erfarenheter för att ta itu med gemensamma utmaningar och främja konvergens mellan strategier. Exempel på ämnen som tagits upp är screeningförordningen, genomförandet av sårbarhetsbedömningar samt juridisk rådgivning.
[17] Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kroatien, Luxemburg, Nederländerna, Rumänien och Österrike.
[18] Belgien, Lettland, Litauen, Spanien och Sverige befinner sig i slutskedet av utarbetandet av eller har slutfört utkastet till åtgärder. Även om Danmark inte är bundet av förordningen om asylförfaranden kommer dess nya rättsliga ram att inbegripa möjligheten att vid behov aktivera gränsförfarandet för asyl.
[19] Cypern, Irland, Slovakien, Tjeckien och Tyskland.
[20] Ungern har ännu inte begärt de anslag från pakten som avsatts för landet.

budgetar. I april 2026 hade de flesta av de relaterade programändringarna antagits[21], och arbetet med de återstående ändringsförslagen pågår[22].

Övergripande viktiga utmaningar och nästa steg

Det är mycket viktigt att medlemsstaterna **slutför de nödvändiga anpassningarna av lagstiftningen** och att de medlemsstater som fortfarande håller på att utarbeta de nödvändiga rättsliga ramarna skyndsamt går framåt.

Kommissionen kommer att övervaka **användningen av EU-medel** för pakten, bl.a. genom möten om prestationsöversyn för Asyl-, migrations- och integrationsfonden (Amif) och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Kommissionen och medlemsstaterna kommer under andra halvåret 2026 att se över programmens övergripande resultat på grundval av finansiella uppgifter om utnyttjandet av medlen och operativa uppgifter om framstegen mot de överenskomna målen. En del av budgeten för 2026–2027 för Amifs tematiska del kan mobiliseras för att ge medlemsstaterna ytterligare stöd, på grundval av de behov som identifierats under det fortsatta informationsutbytet om genomförandet av pakten, samtidigt som andra prioriteringar beaktas. EU-medel bör användas för att täcka frågor på områden som är avgörande för genomförandet av pakten eller som måste ges prioritet i en viss medlemsstat på grund av sin möjliga inverkan på beredskapen.

3.1. BYGGSTEN 1 – EURODAC

Ett välfungerande Eurodac är avgörande för att operativt genomföra pakten. **Medlemsstaterna måste fortsätta sitt nära samarbete med kommissionen och eu-Lisa** för att samordna genomförandet och vid behov begära och få vägledning utan dröjsmål.

I mitten av april 2026 hade elva medlemsstater rapporterat att de var på god väg att börja arbeta med det nya Eurodacsystemet i juni[23]. Sexton medlemsstater rapporterade att de fortfarande står inför olika utmaningar, men förväntar sig att kunna lösa de återstående problemen i tid[24]. De största utmaningarna för medlemsstaterna är förseningar i de nationella upphandlingsförfarandena. Elva medlemsstater uppgav att de kommer att förlita sig på den centraliserade lösning som eu-Lisa tagit fram[25].

Testkampanjen för det nya systemet, där medlemsstaterna och eu-Lisa deltar, fortskrider. Som väntat visar testresultaten var det behövs ändringar av de tekniska konfigurationerna på nationell nivå. För att täppa till luckorna kommer det att krävas samordnade insatser på

[21] Bulgarien, Estland, Finland, Frankrike (instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik), Grekland, Italien, Kroatien, Lettland (Amif), Litauen, Malta, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland och Österrike.
[22] Belgien, Cypern, Danmark (instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik), Frankrike (Amif), Lettland (instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik), Luxemburg och Polen. De Schengenassocierade länderna deltar i en särskild strategisk dialog kring pakten i syfte att lägga fram ett ändrat program senast den 12 juni 2026.
[23] Belgien, Bulgarien, Cypern, Grekland, Kroatien, Malta, Rumänien, Slovenien, Spanien, Sverige och Tjeckien.
[24] Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien, Tyskland, Ungern och Österrike,
[25] Den centraliserade lösningen, som låter medlemsstaterna utföra Eurodac-operationer genom ett webbaserat användargränssnitt, är ett reservalternativ för medlemsstater som har svårigheter med det nationella genomförandet.

nationell nivå med hjälp av eu-Lisa. För att möta dessa utmaningar ges återkoppling på skriftliga frågor regelbundet av eu-Lisa och möten anordnas med kommissionen och andra berörda parter.

Medlemsstaterna har åtagit sig att uppnå en uppsättning delmål för att testa den tekniska överensstämmelsen i sitt genomförande samt testa sina affärsprocesser. Vid det 62:a mötet i eu-Lisas styrelse den 18 mars konstaterades att många medlemsstater hade gjort goda framsteg på det hela taget, vilket bekräftade planerna enligt vilka idrifttagandet kommer att ske i juni 2026. Samtidigt måste vissa medlemsstater ännu öka sina insatser, eftersom de inte uppfyllt det överenskomna delmålet avseende testning den 15 april. Den 24 april hade nitton medlemsstater fullbordat sina överensstämmelsetester[26]. De återstående medlemsstaterna måste snabbt slutföra sådana tester. Medlemsstater som använder en hybridmetod för genomförande[27] bör förlita sig på reservalternativet om problemen med deras nationella genomförande blir långvariga. När det gäller testning av affärsprocesser ska medlemsstaterna så snart som möjligt uppvisa tillräckliga testresultat från alla kritiska affärsprocesser. De nio medlemsstater som ännu inte har börjat måste göra det snarast[28].

Kommissionens genomförandeakt om systemöverskridande statistik[29], och alla utom en av de ändringar av icke-lagstiftningsakter som kommissionen ska anta för att stödja ramen för interoperabilitet mellan EU-informationssystem, har antagits[30]. Dessa gör det också möjligt för EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) att använda Eurodac, så snart det tagits i drift i slutet av 2026.

eu-Lisa fortsätter att leverera resultat inom snäva tidsramar. Tack vare byråns arbete är Eurodacs centrala system nu redo att hantera alla funktioner som krävs[31]. eu-Lisa har också framgångsrikt integrerat Eurodac i interoperabilitetsramen genom att ansluta systemet till den gemensamma databasen för identitetsuppgifter, den europeiska sökportalen och den gemensamma biometriska matchningstjänsten.

Viktiga utmaningar och nästa steg

[26] Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien och Österrike.

[27] Medlemsstaterna kan genomföra Eurodacförordningen antingen genom att anpassa sina nationella system på grundval av Eurodacs dokument för gränssnittskontroll, vilket möjliggör en automatiserad interaktion (system-till-system) mellan de nationella systemen och de centrala Eurodacsystemen, eller genom att använda det webbaserade användargränssnitt som utvecklats av eu-Lisa, som gör det möjligt för slutanvändare att utföra funktioner via själva gränssnittet och minska behovet av nationellt genomförande. Hybridgenomförande avser användning av system-till-system-interaktion för de mest krävande operationerna (exempelvis överföring av nya datauppsättningar), samtidigt som man förlitar sig på det webbaserade användargränssnittet för mindre krävande operationer.

[28] Danmark, Frankrike, Kroatien, Lettland, Malta, Nederländerna, Portugal, Slovakien och Ungern.

[29] Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2026/533 av den 11 mars 2026 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 vad gäller innehållet i den månatliga systemöverskridande statistik som använder uppgifter från Eurodac, informationssystemet för viseringar, EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd och in- och utresesystemet i enlighet med artikel 12.3 i den förordningen.

[30] På grund av diskussionerna om en ny tidslinje för genomförande avseende det reviderade informationssystemet för viseringar (VIS), skjuter man upp den rättsakt som fastställer överensstämmelse mellan VIS och Eurodacuppgifter.

[31] Med tanke på den utmanande tidsplanen har kommissionen och eu-Lisa kommit överens om vilka funktioner som med nödvändighet måste ha införts i juni. Övriga funktioner kommer i slutet av året.

Under de kommande månaderna måste fokus ligga på att testa Eurodac och utbilda personal i att använda systemet. eu-Lisa har sammankallat flera särskilda workshoppar om testning och funktionerna i det webbaserade användargränssnittet. Europol och de myndigheter i medlemsstaterna som har åtkomsträtt till Eurodac bör investera i lämplig utbildning och testa sina operativa förfaranden i enlighet därmed. För att säkerställa en lyckad inledning av driften är det viktigt att upphandla it-lösningar och tillhörande maskinvara (till exempel Eurodacmaskiner) i tid[32].

De medlemsstater som valt en hybridmetod för genomförandet men som riskerar förseningar måste säkerställa operativ beredskap på grundval av den centrala lösningen och genomföra relevanta tester.

3.2. BYGGSTEN 2 – ETT NYTT SYSTEM FÖR ATT HANTERA MIGRATION VID UNIONENS YTTRE GRÄNSER

Antalet medlemsstater som antingen redan har eller är på god väg att ha både mottagningsanläggningar och personal för att bygga upp **tillräcklig kapacitet för gränsförfarandena har ökat** till 15 sedan den senaste uppdateringen[33]. Återstående elva medlemsstater[34] måste snarast öka sina insatser för att inrätta och uppnå sin tillräckliga kapacitet. Vissa medlemsstater har blivit tvungna att definiera provisoriska (tillfälliga) lösningar medan nya anläggningar såsom multifunktionella centrum byggs[35]. Befintliga anläggningar renoveras för att uppfylla de standarder som krävs enligt pakten och åtgärder vidtas för att förhindra avvikande i vissa medlemsstater[36]. Medlemsstaterna skulle senast i mitten av april 2026 meddela kommissionen om de platser där de genomför gränsförfaranden: Fram till den 4 maj underrättade 17 medlemsstater kommissionen om dessa platser[37]. För att förutse de nya tidsfristerna för gränsförfarandet har vissa medlemsstater infört tidsfrister för domstolarna och/eller försökt öka domstolarnas kapacitet för att undvika flaskhalsar i överklagandeskedet. Åtgärderna omfattar att öka personalresurserna och den tekniska infrastrukturen, inklusive anläggningar för distansintervjuer[38]. Andra förberedande åtgärder är

[32] I följande medlemsstater pågår upphandling i samband med Eurodac, vilken i allmänhet framskrider planenligt: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Irland, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Slovenien, Spanien, Tyskland och Österrike. Frankrike och Slovakien har slutfört denna process.
[33] Belgien, Cypern, Finland, Frankrike, Irland, Kroatien, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal, Slovakien, Sverige, Tjeckien och Österrike.
[34] Bulgarien, Estland, Grekland, Italien, Lettland, Polen, Rumänien, Slovenien, Tyskland och Ungern.
[35] Till exempel Estland och Lettland.
[36] Till exempel Estland, Italien, Lettland, Litauen, Spanien och Österrike.
[37] Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Nederländerna, Rumänien, Slovakien, Spanien, Sverige och Tyskland.
[38] Kroatien och Nederländerna har infört ny lagstiftning för att fastställa tidsfrister för rättsväsendet. Belgien och Kroatien har investerat i kapacitet såsom ny personal och/eller teknisk infrastruktur. Italien rekryterar ytterligare personal till asylkommissioner och domstolar. Frankrike har stärkt kapaciteten hos de appellationsdomstolar som prövar beslut om återvändande. Cypern håller på att förstärka förvaltningsdomstolen för internationellt skydd med fyra ytterligare domare.

exempelvis att skapa eller uppdatera standardiserade operativa förfaranden och riktlinjer, digitalisera förfaranden och inrätta gemensamma system för ärendehantering[39].

Kommissionen uppdaterar utkastet till vägledning om gränsförfaranden för asyl och återvändande på grundval av diskussioner med nationella experter, gränskontrolltjänstemän, asyltjänstemän och handläggare av återvändandeärenden. I EUAA:s nya praktiska vägledning om gränsförfarandet för asyl, som antogs av EUAA:s styrelse i mars 2026[40], beskrivs viktiga praktiska inslag för ett ändamålsenligt gränsförfarande.

De flesta medlemsstater gör framsteg när det gäller att inrätta och organisera obligatorisk **screening**[41]. Omkring två tredjedelar av medlemsstaterna har anmält de behöriga screeningmyndigheterna före tidsfristen den 12 juni[42]. Många håller redan på att utbilda personal eller slutföra sin planering för utbildningen, många med stöd av – eller med utgångspunkt i – material från EUAA och Frontex samt IOM[43]. Pilotförsök för screening, som anordnades med stöd av Frontex, EUAA och Europol, ägde rum på ön Lampedusa och på Sicilien, liksom på Lissabons flygplats och vid landgränsen i Rumänien. Kommissionen håller på att vidareutveckla sin vägledning om genomförandet av screeningförordningen med tanke på en framtida uppdatering av *Praktisk handledning för gränsbevakningspersonal*. Utbildningsmodulerna om screening, som utarbetats av EUAA och Frontex, gjordes tillgängliga för användarna i slutet av september 2025. Båda byråerna samordnade innehållet i sin utbildning för att säkerställa ett harmoniserat genomförande. Frontex har utarbetat ett utbildningsprogram för gränskontrolltjänstemän, som anpassas till nationella sammanhang. EUAA har utvecklat utbildningsmodulen *Introduction to Screening in the Context of International Protection* som finns tillgänglig sedan mars 2026[44]. Verktygslådan för screening[45], som tagits fram av Frontex och EUAA, kompletterar kommissionens vägledning och innehåller en uppsättning mallar, vägledningsmaterial och praktiska resurser. Den slutliga versionen av materialen i verktygslådan för screening, som inbegriper lärdomar från tester ute på fältet i Italien och Rumänien, har färdigställts och delats ut till medlemsstaterna för användning. Verktygslådan innehåller också en operativ checklista för läkare.

Viktiga utmaningar och nästa steg

Medlemsstaterna måste agera utan dröjsmål för att säkerställa fullständigt operativt genomförande av screeningen och gränsförfarandena. Detta gäller särskilt vissa

[39] Medlemsstater som har uppdaterat riktlinjer och operativa förfaranden: Estland, Frankrike, Grekland, Italien, Kroatien, Litauen, Malta, Spanien och Österrike. Medlemsstater som har vidtagit åtgärder för att digitalisera förfaranden eller inrätta gemensamma ärendehanteringssystem: Belgien, Estland, Frankrike, Italien, Kroatien, Litauen, Malta, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien och Österrike.
[40] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-asylum-border-procedure.
[41] Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Nederländerna, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien och Österrike är på väg att genomföra screening. Italien är redo för inresor sjövägen.
[42] Belgien, Bulgarien, Danmark, Finland, Frankrike, Island, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Rumänien, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Tjeckien och Österrike.
[43] Detta gäller Belgien, Finland, Frankrike, Italien, Slovakien, Spanien, Tjeckien, Tyskland och Österrike. All utbildning har slutförts i Bulgarien.
[44] Mer information om modulen finns på följande länk: https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/introduction-screening-context-international-protection#section14332-1.
[45] Framtagen av Frontex, EUAA och kommissionen med stöd av Europol och medlemsstaternas experter.

medlemsstater[46] som behöver säkerställa **tillräcklig kapacitet**. En del medlemsstater använder tillfälliga lösningar tills nya planerade anläggningar är klara, och det är viktigt att dessa lösningar uppfyller standarderna i det nya direktivet om mottagningsvillkor och har tillräcklig personal. Medlemsstater som ännu inte har meddelat kommissionen var gränsförfarandena kommer att genomföras måste snarast göra detta[47].

För att hantera processen vid de yttre gränserna måste medlemsstaterna se till att personer som omfattas av gränsförfarandet inte reser in på medlemsstaternas territorium utan stannar kvar i de anvisade områdena. Pilotövningar för screening har visat på utmaningar när det gäller att förhindra avvikande, vilket har lett till en situation där effektiv vidareslussning till ett lämpligt efterföljande förfarande inte är möjlig. Det är viktigt att dra lärdom av detta och i medlemsstaterna prioritera att **vidta effektiva åtgärder för att förhindra avvikande och sekundära förflyttningar**. Medlemsstaterna måste se till att perioden för det inledande gripande som de brottsbekämpande myndigheterna genomför används för att utföra screeningkontroller, särskilt identitets- och säkerhetskontroller och Eurodacregistrering. Dessutom kan medlemsstaterna, i enlighet med de rättsliga instrumenten i pakten, förlita sig på differentierad tillämpning av begränsning av rörlighet samt förvar och alternativ till förvar, för att effektivt förhindra avvikande och då säkerställa proportionalitet och respekt för de grundläggande rättigheterna, inbegripet översyn vid behov. För att gränsförfarandena ska fungera krävs det dessutom att tredjeländer medverkar och fullgör de internationella skyldigheterna att återta sina egna medborgare. Som en del av sin migrationsdiplomati ökar EU sitt engagemang med relevanta tredjeländer. Medlemsstaterna måste intensifiera samarbetet kring återtagande så att irreguljära migranter verkligen återsänds innan tidsfristen för gränsförfarandet för återvändande löper ut.

Screeningen och gränsförfarandena bygger på ett effektivt samarbete mellan olika berörda parter. Ytterligare förberedande arbete måste inriktas på att skapa förutsättningar för detta samarbete, bl.a. genom elektroniska formulär och nationella ärendehanteringssystem, för att undvika flaskhalsar eller luckor i förfarandena[48]. Arrangemangen för hälsokontroller måste ännu slutföras i vissa medlemsstater[49]. Det är viktigt att information lämnas i tid under screeningfasen så att medlemsstaterna vid behov kan tillämpa regler om bristande efterlevnad. Screeningen bör omfatta alla ankomster, även vid tillfällen med många samtidiga ankomster. Därför måste protokollet och vägledningen vara kortfattade och fokusera på nyckelaspekter för att möjliggöra snabba förfaranden och undvika situationer där endast vissa ankommande personer genomgår screening. Detta bör i den mån det är möjligt ske under det första gripande som de brottsbekämpande myndigheterna genomför, för att effektivt förhindra avvikande utan att behöva fatta enskilda beslut om förvar eller begränsning av den fria rörligheten.

Kommissionen står i nära kontakt med alla medlemsstater för att ta itu med de återstående utmaningarna. Dessutom anordnar kommissionen, med hjälp av EUAA och Frontex, praktiskt

[46] Bulgarien, Grekland, Italien, Lettland, Polen, Spanien, Tyskland och Ungern.
[47] Grekland, Luxemburg, Polen, Portugal, Slovenien, Tjeckien, Ungern och Österrike.
[48] Bland de utmaningar som kopplas till detta finns säkerställande av it-infrastruktur, utarbetande av formulär, hantering av förmyndarskap för ensamkommande barn och angivande av platser som ännu inte anvisats.
[49] Bl.a. Estland, Slovenien, Spanien och Tyskland.

inriktade workshoppar med de medlemsstater som berörs mest[50]. Workshopparna är särskilt anpassade till varje medlemsstats specifika nationella sammanhang, utifrån deras geografiska situation och migrationssituation, olika mottagningssystem och bredare nationella institutionella sammanhang. Genom att sammanföra alla nationella myndigheter och viktiga berörda parter som är involverade i genomförandet av pakten, inbegripet rättsväsendet, ska workshopparna bidra till att skapa en smidig process, från screening via gränsförfarandet för asyl till gränsförfarandet för återvändande, och omfatta alla nödvändiga tekniska och operativa aspekter som behöver införas. För att förenkla samordningen har kommissionen uppmanat medlemsstaterna att utse nationella kontaktpunkter för screening och sina nationella screeningmyndigheter före juni 2026.

I slutet av maj kommer Eurostat att på sin webbplats offentliggöra en förteckning över länder med låg andel godkända ansökningar om internationellt skydd (20 % eller lägre), vilket är en av grunderna för det obligatoriska gränsförfarandet. Medlemsstaternas behöriga myndigheter kommer regelbundet att behöva konsultera denna förteckning för att säkerställa tydlighet för de beslutande myndigheterna och för berörda sökande och främja en gemensam tillämpning av förteckningen i hela unionen. I detta sammanhang kommer EU:s delegationer i de berörda länderna också att tillhandahålla aktuell information på plats.

3.3. BYGGSTEN 3 – OMPRÖVNING AV MOTTAGANDET

De flesta medlemsstater genomför partiella reformer av sina mottagningssystem för att anpassa sig till de nya reglerna. För ett fåtal medlemsstater utgör detta dock en del av en storskalig systemreform[51]. Vissa medlemsstater uppger att de har tillräcklig mottagningskapacitet[52], och många medlemsstater bygger nya anläggningar eller renoverar eller bygger om befintliga anläggningar[53]. Arbetet med att inrätta nya multifunktionella centrum pågår i flera medlemsstater[54]. De modeller och planer som EUAA och kommissionen har tagit fram är fortsatt användbara för dessa ändamål[55].

Flera medlemsstater fortsätter sitt arbete med att inrätta olika mottagningsarrangemang för olika grupper av sökande. Dessa arrangemang kan vara till nytta för att tillgodose behoven hos sårbara personer[56] eller hos familjer och för att tillhandahålla särskilda anläggningar för överföringsärenden[57].

Att främja den digitala integrationen och konnektiviteten i befintliga ärendehanteringssystem, förbättra dataöverföringen och göra det lättare för relevanta myndigheter att få tillgång till information är fortfarande ett centralt arbetsfält för nästan alla medlemsstater, även om

[50] Bulgarien, Cypern, Grekland, Italien, Kroatien och Spanien.
[51] Irland, Portugal och Sverige. Sverige övergår från privata boenden till kollektiva bostäder.
[52] Till exempel Finland, Frankrike, Grekland (fastlandet), Litauen, Malta, Slovakien, Spanien och Tjeckien.
[53] Till exempel Estland, Italien, Kroatien, Malta, Tjeckien och Österrike. Förseningar väntas i Bulgarien, Cypern, Lettland, Portugal, Slovakien och Slovenien.
[54] Till exempel Cypern, Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Portugal, Rumänien, Slovakien och Österrike.
[55] EUAA tillämpar dessa planer inom ramen för stödet till Rumänien.
[56] Till exempel Cypern, Italien, Malta, Slovenien och Sverige.
[57] Till exempel Belgien, Cypern, Nederländerna, Slovenien, Sverige och Tyskland.

situationerna och förutsättningarna ser olika ut[58]. Många medlemsstater kommer sannolikt att fortsätta med projekt för integrering av ärendehanteringssystem även efter juni 2026.

Arbetet i kontaktkommittén för mottagande fortsätter, med fokus på införlivandet av direktivet om mottagningsvillkor från 2024 och övergången från det nu gällande direktivet till det omarbetade direktivet. Detta omfattar även de bestämmelser om tillämpning av begränsningar av den fria rörligheten, förvar och alternativ till förvar, som kommer att beskrivas i ett särskilt vägledningsdokument. En medlemsstat har redan meddelat ett fullständigt införlivande av direktivet om mottagningsvillkor, före tidsfristen i juni[59]. På grundval av arbetet i sitt mottagningsnätverk offentliggjorde EUAA i december 2025 en praktisk vägledning om förvaltningen av mottagningscentrum[60]. Vägledningen omfattar viktiga aspekter som rör ledning och organisation av mottagningscentrum med särskild inriktning på den inledande mottagningsfasen och kopplingen till förfarandeaspekterna. I vägledningen betonas också den viktiga roll som tillgången till åtgärder för tidig integration spelar under mottagningsfasen för att skapa en grund för framgångsrik senare integration i värdsamhället. Detta omfattar aspekter av direktivet om mottagningsvillkor: tillgång till språkkurser, kurser i samhällsutbildning eller yrkesutbildningskurser, tillträde till arbetsmarknaden samt förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer. I mars 2026 antog EUAA en uppdaterad version av *Operational Standards and Indicators on Reception including Vulnerability-related Aspects*)[61]. I detta verktyg uppmärksammas bl.a. barn och sårbarhet.

Viktiga utmaningar och nästa steg

Medlemsstaterna måste åtgärda brister som kan leda till förseningar i förfarandena samt bygga upp ny kapacitet vid behov eller säkerställa lämpliga kvalitetsvillkor i anläggningarna, med hänsyn till särskilda behov och sårbarheter, särskilt för barn, inbegripet ensamkommande barn. Vid behov måste mellanliggande åtgärder vidtas för att garantera tillräcklig kapacitet. Insatser behövs särskilt när medlemsstaterna inte har några tydliga planer på att inrätta tillräcklig mottagningskapacitet eller nyligen har genomfört en kapacitetsminskning[62]. Särskilt i sådana fall måste de berörda medlemsstaterna se till att sådana åtgärder är förenliga med det övergripande behovet av väl förberedda asyl- och mottagningssystem.

---

[58] Arbete med mottagningsrelaterade it-system pågår i Belgien, Bulgarien, Finland, Frankrike, Italien, Kroatien, Litauen, Malta, Slovakien, Slovenien, Spanien med flera. Finland har ett avancerat system, men måste prioritera uppgifter med anledning av brist på it-experter. Slovenien kommer inte att ha slutfört allt arbete i juni 2026. Andra, till exempel Spanien, visar på goda framsteg. Estland kommer att genomföra integrationen av it-system efter juni inom ramen för ett annat projekt och se till att all nödvändig sammanlänkning sker senast i juni.

[59] Tjeckien.

[60] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-management-reception-centre-arrival.

[61] Genom vägledningen uppdateras och konsolideras följande: *Guidance on Reception Conditions: Operational standards and indicators* (2016), *Guidance on Reception Conditions for Unaccompanied Children: Operational standards and indicators* (2018), https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-reception-operational-standards-and-indicators, https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-vulnerability-operational-standards-and-indicators.

[62] Mottagningsrelaterade problem, särskilt när det gäller ensamkommande barn, kvarstår i Belgien, Cypern, Grekland och Nederländerna. Spanien minskar kapaciteten mot bakgrund av minskat antal ankomster. Frankrike omorganiserade sitt mottagningssystem 2025 genom att minska kapaciteten in natura och ge ekonomiskt stöd till sökande som inte beviljas boende in natura (medlemsstaterna kan tillhandahålla materiella mottagningsvillkor in natura eller genom kontanter/kuponger).

EUAA anordnar utåtriktad verksamhet för att främja verktyg, vägledning och utbildning och kommer att fortsätta att anordna tematiska workshoppar och utbytesprogram för medlemsstaterna. EUAA kommer på kommissionens begäran att ta fram vägledning om mottagningsmodeller.

De flesta medlemsstater måste ännu införliva direktivet om mottagningsvillkor och överlämna relevanta texter till kommissionen, tillsammans med ett förklarande dokument senast den 12 juni. Kommissionen uppmuntrar alla medlemsstater att identifiera de ansvariga myndigheterna och så snart som möjligt förmedla denna information för att underlätta utbytet av information när det gäller genomförandet.

Korrekta och fullständiga mottagningsuppgifter är av central betydelse för bedömningen av mottagningssituationen. Medlemsstaterna måste rapportera centrala mottagningsindikatorer för nästa europeiska årliga asyl- och migrationsrapport. Från och med 2027 kommer medlemsstaterna att rapportera uppgifter till EUAA om en fullständig uppsättning mottagningsindikatorer. Medlemsstaterna kommer att behöva göra ytterligare förbättringar av rapporteringen och detaljnivån i uppgifterna, för att säkerställa jämförbar och fullständig statistik.

3.4. BYGGSTEN 4 – RÄTTVISA, EFFEKTIVA OCH KONVERGENTA ASYLFÖRFARANDEN

Den nyligen antagna EU-förteckningen över säkra ursprungsländer ger medlemsstaterna möjlighet att tidigarelägga vissa delar av förordningen, särskilt tillämpningen av ett tröskelvärde på 20 % godkända ansökningar (eller lägre) som grund för ett påskyndat förfarande, och möjligheten att utse säkra ursprungsländer och säkra tredjeländer med undantag för specifika delar av medlemsstatens territorium eller tydligt identifierbara kategorier av personer.

Flera medlemsstater vidtar åtgärder för att hantera befintliga eftersläpningar och förbättra sin ärendehantering, bl.a. genom att inrätta särskilda grupper, anställa ytterligare personal, reformera processer genom digitalisering och integrerade ärendehanteringssystem samt harmonisera arbetsflöden och förfaranden mellan olika berörda parter[63]. Vissa medlemsstater använder EUAA-stöd till exempel för att gemensamt utveckla förfaranden, begära utplaceringar eller utbildning eller operativt stöd[64]. Många medlemsstater fortsätter att samarbeta med rättsväsendet och vidtar konkreta åtgärder för att anpassa de nationella rättsliga förfarandena till de krav som följer av pakten, stärka domstolssystemens effektivitet och öka kapaciteten att hantera överklaganden[65].

EUAA arbetar med flera informationsmaterial som kommer att hjälpa medlemsstaterna att införa de nya asylförfarandena. EUAA:s operativa standarder och indikatorer för asylförfarandet offentliggjordes den 25 november 2025[66] för att hjälpa medlemsstaterna att få

[63] De medlemsstater som för närvarande genomför dessa olika reformer är Belgien, Cypern, Estland, Finland, Irland, Italien, Kroatien, Luxemburg, Malta, Portugal, Spanien, Tyskland och Österrike.
[64] Till exempel Belgien, Bulgarien, Cypern, Grekland, Irland, Italien, Litauen, Portugal och Tyskland.
[65] Belgien, Cypern, Estland, Finland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Portugal, Slovenien, Spanien, Tjeckien och Österrike.
[66] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-procedure.

till stånd rättvisa och effektiva asylförfaranden och stärka det gemensamma europeiska asylsystemet på operativ nivå. EUAA fortsätter också att aktivt samarbeta med ledamöter i domstolar på en rad olika områden[67].

Viktiga utmaningar och nästa steg

Konkreta åtgärder måste upprätthållas och i vissa fall intensifieras för att **undanröja befintlig eftersläpning** och förhindra att ny eftersläpning uppstår[68]. Till de åtgärder som medlemsstaterna måste vidta hör att snabbt inleda rekryteringsförfaranden, oavsett om det rör sig om tillfälliga eller permanenta tjänster, och att tillhandahålla nödvändig utbildning för att se till att personalen är väl insatt i den nya ramen, eventuellt i samarbete med EUAA[69]. Parallellt med att minska eftersläpningen bör medlemsstaterna också stärka den rättsliga kapaciteten. Med tanke på risken för överbelastade domstolssystem och personalbrist som kan uppstå på grund av de kortare tidsfrister som följer av de nya förfarandena måste de nationella förvaltningarna säkerställa en effektiv samordning mellan berörda avdelningar.

Som en del av det förberedande arbetet måste medlemsstaterna också vidta nödvändiga åtgärder och, i tillämpliga fall, införa lagändringar för att säkerställa effektiv tillgång till asylförfaranden, samtidigt som principen om *non-refoulement* alltid upprätthålls.

Enligt förordningen om asylförfaranden ska medlemsstaterna senast den 12 juni 2026 underrätta kommissionen om övriga relevanta nationella myndigheter, utöver den beslutande myndigheten, som ansvarar för att ta emot ansökningar, samt om den utsedda behöriga myndigheten för registrering av ansökningar. Medlemsstaterna måste också utse en nationell kontaktpunkt för både den förordningen och kvalificeringsförordningen och meddela kontaktpunkternas kontaktuppgifter till kommissionen. Kommissionen kommer sedan att dela denna information med de andra medlemsstaterna.

3.5. BYGGSTEN 5 – EFFEKTIVARE OCH MER RÄTTVISA ÅTERVÄNDANDEFÖRFARANDEN

Parallellt med förhandlingarna om den föreslagna återvändandeförordningen fastställer kommissionen och medlemsstaterna praktiska och operativa åtgärder för att öka effektiviteten när det gäller återvändande. Nästan alla medlemsstater har anpassat sina ramar eller förfaranden för att säkerställa att beslut om återvändande och negativa asylbeslut utfärdas i anslutning till varandra i enlighet med förordningen om asylförfaranden. Medlemsstaterna inför ytterligare åtgärder som en del av bredare gemensamma insatser för att förenkla och effektivisera de administrativa processerna[70]. Medlemsstaterna har vidtagit åtgärder för att modernisera sina nationella system för hantering av återvändandeärenden: Hittills har 22

[67] https://www.euaa.europa.eu/sites/default/files/2025-11/2026_Courts_Tribunals_Schedule_Activities_EN.pdf.
[68] Medlemsstater som fortfarande står inför utmaningar är Belgien, Cypern, Finland, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal, Spanien och Tyskland.
[69] EUAA fortsätter att uppdatera sina utbildningsmoduler och utarbeta nya. Hittills har 26 utbildningsmoduler uppdaterats eller utarbetats, vilket innebär att det europeiska asylcurriculumet anpassas till pakten.
[70] Till exempel Bulgarien och Sverige (återvändandeenheter), Cypern, Italien, Rumänien, Slovenien och Österrike (nya centrum för stöd vid frivilligt återvändande för utsatta personer), Bulgarien och Tjeckien (stöd vid frivilligt återvändande). Polen planerar en ny återvändandestrategi och förnyar insatserna för att öka återvändandet.

medlemsstater[71], med stöd av Frontex, infört it-lösningar för att hantera återvändandeärenden genom att utföra en gapanalys mot ett modell-it-system (Recamas-modellen).

Med återvändandesamordnarens hjälp fortsätter medlemsstaterna och Frontex sina insatser för riktade återvändandeåtgärder och samordningen av operativa åtgärder för att öka återvändandet till gemensamma prioriterade tredjeländer. När det gäller gränsförfarandet för återvändande kommer de medlemsstater som har flest ärenden inom gränsförfarandet sannolikt att återsända tredjelandsmedborgare till en grupp av tredjeländer som är särskilt relevanta för respektive medlemsstat. Fokus för samordnade åtgärder bör omfatta utplacering av sambandsmän i dessa tredjeländer, ökning av andelen frivilliga återvändanden, gemensamma insatser för återvändande samt identifieringsverktyg.

Frontex har i samarbete med medlemsstaterna och andra berörda parter samlat in god praxis för effektiv identifiering och dokumentation av tredjelandsmedborgare för återvändande. Denna goda praxis, som uttryckligen återspeglar de korta tidsfrister och operativa begränsningar som införs genom gränsförfarandet för återvändande, blir tillgänglig för medlemsstaterna under andra kvartalet 2026.

De återvändanden som stöds av Frontex fortsätter att öka, och står för nästan hälften av de totala återvändandena från unionen 2025. Arbetet med den utplacerade stående styrkan, såsom återvändandespecialister, ledsagare och stödtjänstemän vid påtvingat återvändande (*Forced Return Escort and Support Officer*, FRESO) och övervakare av grundläggande rättigheter, fortsätter att stödja medlemsstaternas återvändandeprocesser. Utöver standardutplaceringar planerar byrån att utplacera grupper som består av både ledsagare vid återvändande och stödtjänstemän och återvändandespecialister i medlemsstaterna. Detta skulle möjliggöra en mer samordnad strategi för att stödja gränsförfarandet för återvändande och agera på ett smidigare sätt.

Under första halvåret 2025 fortsätter alla medlemsstater att aktivt använda sig av Frontex EU-program för återanpassning, som för närvarande tillhandahåller återanpassningsstöd i omkring 40 ursprungsländer. Som svar på förfrågningar från medlemsstaterna fortsätter Frontex att tillhandahålla riktat kapacitetsuppbyggnadsstöd till dem, för att harmonisera rådgivningen om återvändande och återanpassning genom regelbundna kurser samt utbildningar för utbildare.

I utbyten med tredjeländer och exempelvis vid mötena kring regionala migrationsprocesser, informerade kommissionen partnerna om konsekvenserna av gränsförfarandet för återvändande och om behovet av att förbättra det övergripande samarbetet för att göra förfarandena mer effektiva och hålla sig inom tidsramarna. De viktigaste aspekterna presenterades också vid EU:s ambassadörskonferens 2026.

Viktiga utmaningar och nästa steg

För att få till stånd mer effektiva och ändamålsenliga förfaranden bör Europaparlamentet och rådet nå en snabb överenskommelse om den föreslagna återvändandeförordningen. Dessutom

[71] Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Grekland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Slovenien, Tjeckien, Ungern och Österrike.

kommer kommissionen i år att lägga fram ett förslag om digitalisering av ärendehanteringen på områdena återvändande, återtagande och återanpassning.

Medlemsstaterna bör utöka sitt utnyttjande av de nuvarande möjligheterna till Frontex-stöd för återvändande: I dagsläget använder endast tre medlemsstater mer än 60 % av detta slags stöd. Kommissionen och Frontex samarbetar med medlemsstaterna för att identifiera operativa behov och hitta praktiska lösningar för att genomföra gränsförfarandet för återvändande, bl.a. genom särskilda workshoppar. Frontex kommer att fortsätta att anpassa stödet till medlemsstaterna på grundval av resultaten av sin årliga undersökning.

Återvändande och återtagande är fortfarande centrala inslag i den övergripande strategin för migrationssamarbete med tredjeländer. Erfarenheten visar att om skyldigheten att återta egna medborgare genomförs på ett strukturerat sätt, enligt tydliga och överenskomna regler, kommer detta att främja en regelbunden dialog. Återtagandeavtalet mellan EU och Nigeria, som nyligen paraferades av parterna, går i denna riktning och utgör en strukturerad ram för samarbete. Detta är avgörande för att ta itu med konkreta frågor och identifiera lösningar, utifrån politisk vilja att samarbeta. Ett välfungerande återtagandesamarbete med tredjeländer vilkas medborgare omfattas av gränsförfarandet för återvändande är en viktig förutsättning för att de nya obligatoriska gränsförfarandena ska fungera i praktiken. I detta sammanhang är det också viktigt att säkerställa samordning mellan EU:s delegationer och medlemsstaternas ambassader, så att de har tillräcklig information och kapacitet för åtgärder i tredjeländer och så att återvändande och återtagande integreras i EU:s intressen på ett bredare plan gentemot det berörda tredjelandet.

3.6. BYGGSTEN 6 – FÅ ANSVARET ATT FUNGERA

Att de befintliga Dublinreglerna och de nya reglerna enligt förordningen om asyl- och migrationshantering fungerar på ett tillfredsställande sätt är av grundläggande betydelse för pakten. Reglerna för att genomföra det nya ansvarssystemet antogs i oktober 2025[72]. Flera medlemsstater stärker sina Dublinenheters kapacitet genom nyrekrytering eller genom interna omplaceringar[73]. Medlemsstaterna vidtar också andra åtgärder, som till exempel intern omorganisation, förbättring av it- och ärendehanteringssystemen, ny vägledning och utbildning, insatser för att finslipa förfarandena för utsatta grupper samt familjer, inrättande av nya särskilda anläggningar för personer som är föremål för överföring, och ökning av kompletterande åtgärder såsom rådgivningstjänster[74].

[72] Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/2055 av den 2 oktober 2025 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 vad gäller asyl- och migrationshantering och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 1560/2003.
[73] Belgien, Estland, Grekland, Kroatien, Malta, Portugal, Slovenien och Österrike (interna överföringar).
[74] Till exempel interna omorganisationer i Irland och Kroatien. Förbättring av it- och ärendehanteringssystemen i Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Italien och Tjeckien. Ny vägledning, inbegripet avseende utsatta grupper samt familjer i Frankrike, Irland, Tjeckien och Österrike. Kompletterande utbildning i Frankrike, Irland, Portugal, Sverige, Tjeckien och Österrike. Inrättande av särskilda anläggningar för att hysa personer för överföring av ansvar i Belgien, Finland, Slovenien och Tyskland, men även förbättrad rådgivning för att hantera risken för avvikande, till exempel i Belgien.

EUAA:s nya operativa standarder och indikatorer för förordningen om asyl- och migrationshantering, som antogs i mars 2026[75] och som tagits fram tillsammans med medlemsstaterna, utgör en fullständig översyn och uppdatering av de befintliga standarderna och indikatorerna för Dublin III-förordningen[76]. Materialet ger medlemsstaterna stöd och vägledning vid genomförandet av förordningen om asyl- och migrationshantering, med fokus på mekanismen för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd, i syfte att bidra till att åstadkomma rättvisa och effektiva asylförfaranden och stärka det gemensamma europeiska asylsystemet. För att komplettera denna vägledning arbetar EUAA med nya rekommendationer för praktiska lösningar, bl.a. om hur man organiserar överföringar, samordnar berörda aktörer, förebygger avvikande och säkerställer respekt för de grundläggande rättigheterna under hela förfarandet.

Viktiga utmaningar och nästa steg

För att säkerställa en hållbar övergång från det nuvarande Dublinsystemet till de nya ansvarsreglerna, bör särskild uppmärksamhet ägnas det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna. Medlemsstaterna bör aktivt engagera sig i att underlätta överföringar och samarbeta i praktiska och logistiska frågor. Medlemsstaterna skulle senast den 12 april 2026 meddela sina fastställda platser för överföring av ansvar[77]. Detta är avgörande för övergången till det nya ansvarssystemet. Reformer pågår, men i vissa medlemsstater råder fortfarande personalbrist som behöver åtgärdas[78].

Kommissionen för en nära dialog med medlemsstaterna för att se till att det finns förutsättningar att genomföra överföringar till alla medlemsstater i enlighet med de nya reglerna, så snart dessa börjar tillämpas. Kommissionen kommer senast den 12 juli och återigen senast den 15 oktober att bedöma om nuvarande praxis i fråga om tillämpliga överföringsregler inte har åtgärdats och därmed utgör systembrister som skulle kunna få allvarliga negativa konsekvenser för hur förordningen om asyl- och migrationshantering fungerar.

Kommissionen kommer att slutföra de delegerade akter som planeras enligt förordningen om asyl- och migrationshantering för att underlätta tillämpningen av reglerna om ensamkommande barn och personer i beroendeställning, inbegripet fastställande av ansvar baserat på dessa kriterier. Uppgraderingen av DubliNet fortsätter på grundval av det konceptdokument som utarbetades av eu-Lisa och kommissionen och som medlemsstaterna enades om i juni 2024. eu-Lisa tar också fram tekniska och praktiska detaljer kring kommunikationen mellan medlemsstaterna via DubliNet.

3.7. BYGGSTEN 7 – FÅ SOLIDARITETEN ATT FUNGERA

I november 2025 inleddes den första årliga cykeln för migrationshantering med antagandet av den årliga europeiska asyl- och migrationsrapporten. Rapporten innehåller en bedömning av

[75] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-migration-management-regulation.
[76] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning).
[77] I nuläget har alla medlemsstater utom Ungern anmält fastställda platser till EUAA.
[78] Grekland, Italien, Kroatien, Portugal och Rumänien.

migrationssituationen i unionen och medlemsstaterna för perioden juli 2024–juni 2025 och en kartläggning av potentiella trender och utvecklingstendenser för det kommande året[79]. Utifrån slutsatserna i rapporten har kommissionen antagit ett genomförandebeslut[80] där den konstaterar vilka medlemsstater som är utsatta för migrationstryck (Cypern, Grekland, Italien och Spanien), vilka medlemsstater som riskerar att utsättas för migrationstryck (Belgien, Bulgarien, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Kroatien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Polen och Tyskland) och vilka medlemsstater som står inför en betydande migrationssituation (Bulgarien, Estland, Kroatien, Polen, Tjeckien och Österrike). Efter kommissionens förslag till rådets genomförandeakt om inrättande av en solidaritetspool sammankallade rådet EU-högnivåforumet för solidaritet där medlemsstaterna utfäste sina solidaritetsbidrag[81]. Rådet antog sitt genomförandebeslut om inrättande av solidaritetspoolen för 2026 den 19 december 2025, med ett referensvärde på 21 000 för omfördelningar eller andra former av solidaritetsstöd eller 420 miljoner euro när det gäller ekonomiska bidrag[82]. EU:s solidaritetssamordnare förbereder för närvarande det praktiska genomförandet av poolen inom ramen för solidaritetsplattformen[83].

EUAA:s nya praktiska vägledning om solidaritetsmekanismen, som antogs i mars 2026[84], ger riktlinjer om de nationella myndigheternas praktiska genomförande av solidaritetsmekanismen, särskilt när det gäller omfördelningar. En andra del kommer att inriktas på ansvarskompensation.

Viktiga utmaningar och nästa steg

Arbetet med genomförandet av den första solidaritetspoolen framskrider på ett tillfredsställande sätt, med utbyten mellan kommissionen och alla medlemsstater. EU-solidaritetsforumet på teknisk nivå kommer att sammankallas efter det att pakten börjar tillämpas fullt ut i juni, för att gå vidare med genomförandet av solidaritetsmekanismen på grundval av solidaritetssamordnarens förslag om en balanserad och rättvis fördelning av poolen bland de gynnade medlemsstaterna. För att förbereda detta pågår för närvarande fördjupade diskussioner med alla medlemsstater i solidaritetsplattformen och bilateralt med både gynnade och bidragande medlemsstater. Dessutom kommer kommissionen att fortsätta att arbeta för att se till att alla medlemsstater bidrar till solidaritetspoolen. För genomförandet av solidaritetspoolen är det avgörande att det inte finns några systembrister i de gynnade medlemsstaterna när det gäller ansvarsreglerna enligt förordningen om asyl- och migrationshantering, då detta skulle kunna få allvarliga negativa konsekvenser för systemets funktionssätt. Om sådana brister upptäcks är bidragande medlemsstater inte skyldiga att genomföra sina utfästelser.

[79] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex:52025DC0795.
[80] Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2025/2323 av den 11 november 2025 i enlighet med artikel 11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351.
[81] Alla medlemsstater utom Slovakien och Ungern gjorde utfästelser.
[82] Rådets genomförandebeslut (EU) 2025/2642 av den 19 december 2025 om inrättande av den årliga solidaritetspoolen för 2026.
[83] Ett möte i solidaritetsplattformen ägde rum den 23 mars 2026 för att förbereda driften av solidaritetspoolen för 2026, när pakten väl har trätt i kraft.
[84] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-solidarity-mechanism-part-i.

Efter lanseringen av den första årliga cykeln för migrationshantering förbättrades uppgifterna med avseende på kvalitet och fullständighet. Det krävs dock mer arbete för nästa cykel[85]. Medlemsstaterna bör se till att kvantitativa och kvalitativa uppgifter rapporteras i god tid till relevanta unionsorgan, särskilt EUAA, Frontex och Eurostat, i enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering. Det arbete som nu pågår för att inrätta en ny dataflödesmodell innebär att all officiell europeisk statistik om internationellt skydd kommer att samlas i en datauppsättning[86]. Detta skulle göra det möjligt för kommissionen att ytterligare förbättra kvaliteten på och omfattningen av sin bedömning när den fastställer migrationssituationen i medlemsstaterna.

3.8. BYGGSTEN 8 – BEREDSKAP OCH BEREDSKAPSPLANERING

Vikten av beredskap och beredskapsplanering framhävs ytterligare av den senaste tidens geopolitiska utveckling, exempelvis i fråga om Mellanöstern. Såsom EU:s ledare anger i Europeiska rådets slutsatser från mars 2026[87], är EU redo att fullt ut mobilisera sina diplomatiska, rättsliga, operativa och finansiella verktyg för att förhindra okontrollerade migrationsströmmar till EU och bevara säkerheten i Europa. Kommissionen och relevanta unionsbyråer övervakar noga utvecklingen och de möjliga konsekvenserna för migrationsflödena, bl.a. genom tidig varning och prognoser samt modellering av scenarier, för att säkerställa situationsmedvetenhet och stödja snabba och samordnade insatser vid behov. Kommissionen samarbetar tillsammans med EUAA och Frontex med medlemsstaterna i för ändamålet avsedda utbyten för att diskutera möjliga scenarier och beredskapsplanering vid de yttre gränserna[88] och på områdena asyl och mottagning i händelse av ökade migrationsflöden, och identifiera områden där det kan krävas ytterligare åtgärder för att förbättra beredskapen.

I dagsläget har alla medlemsstater utom en[89] lämnat in sina nationella beredskapsplaner till EUAA. De flesta av dessa planer återspeglar de centrala delarna i den mall som utarbetats av EUAA. Planerna skiljer sig dock åt i fråga om grad av fullständighet när det gäller asyl, mottagande och ensamkommande barn[90]. Som uppföljning till föregående lägesrapport om genomförandet av pakten håller vissa medlemsstater redan på att se över eller komplettera sina

[85] Av den första årsrapporten framgår att betydande dataluckor kvarstår i flera medlemsstater, särskilt när det gäller återvändande, beslut i överklagande avseende asyl samt mottagningssystem, ensamkommande barn och olaglig vistelse. Följande länder rapporterade ofullständiga eller obefintliga uppgifter för en eller flera indikatorer: Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Luxemburg, Portugal, Rumänien, Spanien, Tjeckien, Tyskland och Ungern.

[86] Ett gemensamt projekt mellan EUAA och Eurostat har inrättats för att rationalisera statistiken om internationellt skydd. Ett samarbetsavtal ska ingås mellan de två enheterna senast i mitten av 2026 och det nya dataflödet ska tillämpas från och med referensmånaden juli 2025.

[87] https://www.consilium.europa.eu/media/lwhk3itd/en-20260319-european-council-conclusions.pdf.

[88] Frontex har uppdaterat handboken om beredskapsplanering för gränsförvaltning och återvändande, en praktisk referens som utformats för att hjälpa till att aktivera, testa och förfina nationella beredskapsplaner för stor tillströmning av migranter samt andra kriser vid EU:s yttre gränser.

[89] Ungern.

[90] Till exempel Estland, Frankrike, Lettland, Nederländerna, Spanien och Österrike. Som en del av kommissionens dialoger med medlemsstaterna uppgav vissa av dessa medlemsstater, liksom Polen, att de är i färd med att se över och komplettera sina beredskapsplaner eller planerar att göra det. Andra medlemsstater uppgav att de på grund av de pågående rättsliga och administrativa förberedelserna för paktens ikraftträdande ännu inte planerar att se över sina beredskapsplaner eller att de har för avsikt att göra det först i ett senare skede, men att åtgärder ändå kan vidtas vid behov.

beredskapsplaner[91]. Några medlemsstater[92] har också rapporterat om nyligen genomförda eller planerade testnings- och simuleringsövningar i anslutning till sina olika beredskapsplaner.

Viktiga utmaningar och nästa steg

Sammantaget gynnas beredskapsnivån i unionen och i medlemsstaterna när det gäller migrationshantering av genomförandet av de nya bestämmelserna i pakten. Kommissionen och EUAA fortsätter att samarbeta med medlemsstaterna för att identifiera god praxis och områden som behöver stärkas i planerna, bl.a. inom ramen för beredskaps- och krisplanen för migration. Framför allt områden som asylförfaranden och utnämning av företrädare för ensamkommande barn samt företrädarnas arbetsbelastning skulle vinna på förbättring och ökad tydlighet. Dessutom är det i vissa fall oklart om beredskapsåtgärder (till exempel logistik och förberedelser för upphandling samt lagring, utbildning eller buffertkapacitet för mottagande) redan finns eller är under planering. Att identifiera mätbara tröskelvärden och indikatorer för olika scenarier och insatsåtgärder skulle göra beredskapsplanerna mer ändamålsenliga. Väldefinierade aktiverings- och granskningsförfaranden skulle också bidra till robusta planer.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att se till att deras planer vid behov kompletteras, finslipas eller uppdateras och antas och anmäls till EUAA när de har reviderats. Dessutom uppmuntras medlemsstaterna att säkerställa lämpliga åtgärder för kapacitetsuppbyggnad och planera åtgärder för att testa beredskapsplanerna (till exempel simuleringar, teoretiska övningar eller andra stresstestmekanismer). Medlemsstaterna måste också underrätta kommissionen och EUAA om beredskapsplanen aktiveras från och med den 12 juni 2026, eller tidigare om medlemsstaten har införlivat och börjat tillämpa direktivet om mottagningsvillkor före detta datum[93].

EUAA ger på begäran tekniskt stöd till medlemsstaterna genom strukturerad återkoppling och riktad verksamhet. Hittills har nio medlemsstater fått återkoppling om nationella beredskapsplaner[94]. EUAA har inlett utarbetandet av en praktisk vägledning om metoden för beredskapsplanering, med stöd och bidrag från kommissionen, medlemsstaterna och Frontex. Vägledningen förväntas bli klar 2027. Den praktiska vägledningen ska ge medlemsstaterna strukturerade, praktiska och operativa riktlinjer till stöd för översynen av deras nationella beredskapsplaner. Beredskapsplanering för mottagande och asyl kommer att bedömas som en del av EUAA:s fleråriga övervakningsprogram. Fullskalig övervakning kommer att ske från och med juni 2026 efter antagandet av den reviderade övervakningsmetoden. Tre medlemsstater – Slovakien, Malta och Bulgarien – kommer att övervakas under det första året, och i genomsnitt fem medlemsstater per år under åren därefter.

[91] Till exempel Estland och Nederländerna.
[92] Frankrike, Italien, Malta, Portugal och Spanien har rapporterat om nyligen genomförda eller planerade övningar i samband med sina respektive beredskapsplaner.
[93] Den 30 juli 2025 skickades gemensamma anvisningar till medlemsstaterna om hur kommissionen och EUAA ska underrättas om aktivering och avaktivering av planen i de fall som anges i direktivet om mottagningsvillkor.
[94] Den 27 mars hade återkoppling lämnats till Estland, Cypern, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Sverige och Österrike.

3.9. BYGGSTEN 9 – NYA SKYDDSÅTGÄRDER FÖR PERSONER SOM ANSÖKER OM INTERNATIONELLT SKYDD OCH UTSATTA PERSONER, OCH UTÖKAD ÖVERVAKNING AV DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Arbetet går framåt med arrangemangen för juridisk rådgivning och övervakning av de grundläggande rättigheterna. Nästan alla medlemsstater står i beråd att ingå överenskommelser som säkerställer att kostnadsfri juridisk rådgivning tillhandahålls i förfarandets administrativa skede, även om en tredjedel av medlemsstaterna ännu måste slutföra de nödvändiga lagändringarna[95]. Operativt har en majoritet av medlemsstaterna valt att samarbeta med olika externa partner, oberoende organ och/eller jurister, rättshjälpsorganisationer eller icke-statliga organisationer[96], antingen genom att bibehålla befintliga arrangemang eller genom att införa nya. Alla utom ett fåtal medlemsstater ingår också överenskommelser om mekanismen för övervakning av de grundläggande rättigheterna i gränsförfarandena, ofta tillsammans med de nationella ombudsmännen[97].

I enlighet med sin tidigare vägledning[98] har FRA utvecklat ett praktiskt övervakningsverktyg med en gemensam metod för övervakningsmekanismerna. I april 2026 anordnade FRA också workshoppar för att öka kunskapen hos övervakande personal i ett antal medlemsstater[99] och offentliggjorde en rapport[100] med lärdomar från FRA:s operativa arbete i Grekland och Italien för att informera om genomförandet av pakten i linje med EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. EUAA hat utfärdat en praktisk vägledning om kostnadsfri juridisk rådgivning i asylförfarandets administrativa skede[101].

När det gäller barn fokuserar medlemsstaterna på att säkerställa lämpliga mottagningsvillkor och se över förfarandena för åldersbedömning, för att anpassa sig till de nya regler som införs genom förordningen om asylförfaranden, särskilt skyldigheten att tillämpa en multidisciplinär strategi som inbegriper expertgrupper av kvalificerade yrkesutövare[102]. De särskilda

[95] Detta omfattar Bulgarien, Cypern, Grekland, Italien, Lettland, Malta, Nederländerna, Slovenien, Spanien, Sverige och Österrike.
[96] Belgien (icke-statliga organisationer och invandringsmyndigheten), Bulgarien (nationella rättshjälpsbyrån), Estland (upphandling pågår), Frankrike (icke-statliga organisationer), Irland (rättshjälpsnämnd), Italien (UNHCR), Kroatien (icke-statliga organisationer), Lettland, Litauen (statlig garanti), Luxemburg, Polen (icke-statliga organisationer), Portugal (organisation för advokater), Rumänien (icke-statliga organisationer), Slovakien (icke-statliga organisationer), Slovenien (förberedelse av offentlig upphandling av extern personal för att tillhandahålla rättsligt bistånd), Sverige (icke-statliga organisationer), Tjeckien (advokatbyrå) och Österrike (BBU – ett statligt organ som är oberoende av asylmyndigheten). Finland, Malta, Nederländerna och Tyskland förlitar sig på interna arrangemang inom de statliga organ som också ansvarar för förfaranden.
[97] Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike (tillsammans med *Contrôleur général des lieux de privation de liberté*), Lettland, Litauen, Luxemburg, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Tjeckien och Österrike. Andra medlemsstater valde andra arrangemang: Irland (*Chief Inspector for Asylum and Border Procedures*) och Nederländerna (institutet för mänskliga rättigheter och den nationella ombudsmannen), Tyskland (*Nationale Stelle zur Verhütung von Folter* & *Deutsches Institut fuer Menschenrechte*) och Kroatien (statligt kontor för mänskliga rättigheter). Belgien, Grekland, Italien, Malta, Sverige och Ungern har ännu inte slutit några avtal.
[98] https://fra.europa.eu/en/publication/2024/border-rights-monitoring.
[99] Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen och Rumänien. I Rumänien testades det praktiska övervakningsverktyget vid en simuleringsövning för screening.
[100] https://fra.europa.eu/en/publication/2026/operationalising-pact-migration-and-asylum-hotspot.
[101] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-free-legal-counselling.
[102] Ett fåtal medlemsstater har ett multidisciplinärt förfarande: Frankrike, Italien, Kroatien, Litauen, Norge, Portugal, Sverige, Tyskland och Österrike.

bestämmelserna och de konkreta skyddsåtgärderna avseende barn, inklusive ensamkommande barn, diskuterades senast vid den särskilda expertgruppens årsmöte i november 2025 och i arbetsgruppen för asylfrågor i mars 2026. EUAA:s utbildningsmodul om barn i asylprocessen sågs över i oktober 2025. Den praktiska vägledningen om åldersbedömning[103] ger omfattande vägledning till stöd för myndigheter och yrkesverksamma som gör åldersbedömningar, när det råder osäkerhet om den påstådda åldern. EUAA offentliggjorde även en rapport om åldersbedömningsmetoder i mars 2026[104]. I rapporten kartläggs praxis, metoder, skyddsåtgärder och roller för åldersbedömningar i EU+-området 2025. I rapporten beskrivs även planerade eller pågående anpassningar med tanke på genomförandet av pakten, och utvecklingstendenser och lovande metoder identifieras. Den praktiska vägledningen om barnets bästa antogs av EUAA:s styrelse i mars[105]. FRA uppdaterar 2014 års handbok om barn som saknar föräldraomsorg[106].

För att identifiera sårbarheter reviderade EUAA utbildningsmodulen om offer för könsrelaterat våld i november 2025 och utbildningsmodulen om sökande med olika sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könskarakteristika i februari 2026. Den nya verktygslådan för screening innehåller också en bilaga om genomförande av preliminära sårbarhetskontroller, för vilken skräddarsydd utbildning har gjorts tillgänglig[107]. När det gäller återvändande utvecklar Frontex, i samarbete med andra berörda parter, en mobilapp för arbete med utsatta grupper, som även omfattar en sårbarhetskontroll.

Viktiga utmaningar och nästa steg

Medlemsstater som ännu inte har fastställt arrangemang för kostnadsfri juridisk rådgivning i det administrativa skedet[108] eller mekanismen för att övervaka efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna i gränsförfarandet[109] bör göra detta så snart som möjligt. Alla medlemsstater bör ta itu med alla kvarstående frågor som rör säkerställande av tillräcklig finansiering, personal och utbildning och fastställa tydliga ansvarsområden och ansvarsskyldighet (när denna roll är uppdelad mellan flera aktörer bör en tydlig ledande aktör utses). Efter sin vägledning från december 2024 om inrättandet av mekanismen håller FRA nu på att utarbeta metodvägledning till stöd för framtida övervakares arbete.

Medlemsstaterna bör öka insatserna för att stärka förmyndarskapssystemet, i syfte att säkerställa att företrädare utses i tid och att det finns ett tillräckligt antal företrädare som kan utses för ensamkommande barn, och för att säkerställa respekten för barns rättigheter, inbegripet tillgång till utbildning och hälso- och sjukvård, samt garantier för barn i samband med mottagande, gränsförfaranden och förvar. I många medlemsstaters system kräver detta att

[103] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0.
[104] EUAA: *Age Assessment Practices in EU+ Countries*, https://www.euaa.europa.eu/publications/age-assessment-practices-eu-countries-0.
[105] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-best-interests-child, EUAA: Praktisk vägledning om barnets bästa inom ramen för internationellt skydd.
[106] Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter. *Guardianship for children deprived of parental care*. https://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care.
[107] EUAA-utbildning: Sårbarhet i migrations- och asylpakten, https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/vulnerability-pact-migration-and-asylum.
[108] Cypern, Estland, Grekland, Italien, Lettland och Ungern.
[109] Belgien, Italien, Malta och Ungern.

man kontaktar olika aktörer och myndigheter, såsom barnomsorgstjänster. På samma sätt måste medlemsstaterna intensifiera förberedelserna för att säkerställa sin förmåga att tillämpa en multidisciplinär strategi för åldersbedömning, även vid gränserna.

3.10. BYGGSTEN 10 – VIDAREBOSÄTTNING, INKLUDERING OCH INTEGRATION

I den tvååriga unionsplanen för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl (2026–2027), som rådet antog den 18 december 2025[110], fastställs unionens första tvåårsperiod med samordnade insatser för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl. På grundval av frivilliga utfästelser från nio medlemsstater innehåller planen 10 430 säkra och lagliga vägar för personer i behov av internationellt skydd under tvåårsperioden, vilket ökar samarbetet med viktiga tredjeländer som hyser fördrivna personer. Planen, som utarbetats i samråd med högnivåkommittén för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl, med beaktande av medlemsstaternas bidrag och UNHCR:s bedömning av globala behov, trädde i kraft den 11 januari 2026. Till stöd för genomförandet av planen har EUAA slutfört uppdateringen av sina utbildningsmoduler om kompletterande vägar och om urvalsfasen i samband med vidarebosättning och inresa av humanitära skäl.

Lagliga vägar med tredjeländer bidrar också till effektiv migrationshantering och integration av migranter. I viseringsstrategin[111] och rekommendationen för att locka talanger för innovation[112] från januari 2026 fastställs en ny ram för viseringspolitiken och rekommendationer för att göra unionen mer attraktiv för högkvalificerade yrkesutövare, studenter, forskare och innovativa företagare, i syfte att stödja unionens konkurrenskraft i ett globalt sammanhang. Kommissionen lanserade också plattformen för att locka talanger för innovation, och ett första möte anordnades i mars 2026 och ett andra planeras till juni 2026.

I sina nationella genomförandeplaner signalerade flera medlemsstater behovet av att investera mer i eller stödja ytterligare integrationsåtgärder, inklusive språk- och samhällsintegration, och stöd till integration på arbetsmarknaden genom att underlätta erkännandet av kvalifikationer och valideringen av färdigheter. Detta arbete pågår, och olika medlemsstater kartlägger och bedömer ytterligare behov samt genomför reformer[113]. Sedan november 2025 har ytterligare en medlemsstat antagit en bredare integrationsstrategi[114]. Vissa medlemsstater koncentrerar sina insatser på specifika integrationsaspekter, såsom språkkurser eller medborgarskapsutbildning, eller utvecklar integrationsspecifika it-verktyg[115]. Vid europeiska integrationsnätverkets möte i december 2025 låg fokus på utmaningar och god praxis för att se till att migranter som måste ta sig över många olika hinder för integration på arbetsmarknaden

[110] Rådets genomförandebeslut (EU) 2025/2628 av den 18 december 2025 om unionsplanen för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl (2026–2027).
[111] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om EU:s strategi för viseringspolitiken, COM(2026) 43 final.
[112] Kommissionens rekommendation (EU) 2026/311 av den 29 januari 2026 om att locka talanger för innovation.
[113] Belgien, Estland, Lettland, Tjeckien och Österrike arbetar med att anpassa befintliga system och lägga till nya komponenter. Portugal genomför en systemreform.
[114] Cypern. I mars 2026 har alla medlemsstater utom Rumänien och Ungern antagit strategier för integration av migranter på nationell eller regional nivå. Italien håller för närvarande på att utarbeta en uppdatering av sin nationella integrationsplan.
[115] Till exempel Estland och Tjeckien.

(till exempel personer som ansökt om eller beviljats internationellt skydd eller invandrarkvinnor i utsatt situation) snabbt och hållbart kan få tillgång till sysselsättning och sysselsättningsrelaterad utbildning.

Viktiga utmaningar och nästa steg

Fokus ligger nu på genomförandet av unionsplanen för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl 2026–2027. Kommissionen är beredd att stödja medlemsstaterna i deras insatser. Högnivåkommittén för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl kommer att sammankallas efter sommaren 2026 för att med medlemsstaterna och berörda aktörer diskutera genomförandet av EU-planen.

Det finns fortfarande stora skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller fullständighet och kvalitet i stödåtgärderna för integration, Flera medlemsstater måste öka sina insatser för att täcka luckor i tillgången till kostnadsfria integrationsåtgärder[116], inklusive språk- och medborgarorienteringskurser, som ännu inte finns tillgängliga i alla medlemsstater, stöd till integration på arbetsmarknaden, inbegripet sysselsättningsrelaterad utbildning och tjänster som tillhandahålls av arbetsförmedlingar, och tillgång till förfaranden för erkännande av kvalifikationer och validering av färdigheter. Det är viktigt att gå från sporadiska, projektbaserade åtgärder till strukturellt stöd för integration[117] och följa upp åtaganden med tydliga åtgärder[118]. För att öka effektiviteten i sitt stöd, bör medlemsstaterna främja en smidig övergång mellan tidiga integrationsåtgärder för personer som ansöker om internationellt skydd och åtgärder för personer som beviljats sådant skydd. De bör också vidta åtgärder som är anpassade till särskilda behov och undanröja hinder för kvinnor och barn eller särskilda grupper såsom personer med psykisk ohälsa[119]. Kommissionen är beredd att ge medlemsstaterna ytterligare vägledning när det gäller att på bästa sätt utnyttja EU-integrationsfonder såsom Amif, Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Europeiska regionala utvecklingsfonden, bl.a. genom utbyte av god praxis[120].

4. SLUTSATS

Medlemsstaterna, unionens institutioner och byråer och andra berörda parter har gjort betydande framsteg under övergångsperioden fram till den fullständiga tillämpningen av pakten i juni. Utmaningar kvarstår dock, vilket är oundvikligt när vi har att göra med en stor och komplex uppgift som involverar många aktörer både internt och externt. Vi befinner oss i ett skede där medlemsstaterna måste gå vidare med nationella reformer och prioritera inrättandet av de nya förfaranden och den infrastruktur som krävs för att pakten ska fungera. I juni måste medlemsstaterna ha infört framför allt det nya Eurodac, screeningen och de obligatoriska gränsförfarandena, åtgärder för att tillämpa de nya ansvarsreglerna och nödvändiga anpassningar av nationell lagstiftning. Det är nu dags att ta itu med de återstående

[116] Till exempel Bulgarien, Kroatien, Polen, Rumänien och Slovakien.
[117] Till exempel Grekland, Kroatien, Rumänien, Slovakien och Ungern.
[118] Till exempel Bulgarien.
[119] Se https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025SC0162.
[120] Detta skulle kunna ske genom ESF+-praktikgemenskapen för integration av migranter. https://socialinnovationplus.eu/cop/migrant-integration/.

luckorna. Kommissionen och unionens byråer förblir fast beslutna att hjälpa medlemsstaterna att genomföra den nya ramen framgångsrikt och i tid.

I syfte att säkerställa balansen mellan solidaritet och rättvis ansvarsfördelning enligt pakten, arbetar kommissionen också för en balanserad fördelning av solidaritetspoolen och dess operativa genomförande så snart som möjligt efter det att pakten börjar tillämpas fullt ut. För att pakten ska fungera krävs en effektivt fungerande solidaritetsmekanism. Alla medlemsstater måste bidra till solidaritetsmekanismen i enlighet med de skyldigheter som fastställs i förordningen om asyl- och migrationshantering, och kommissionen kommer att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att alla medlemsstater fullgör dessa skyldigheter. Dessutom kommer kommissionen i juli och i oktober att bedöma om nuvarande praxis i fråga om tillämpliga överföringsregler kvarstår och därmed utgör systembrister som skulle kunna få allvarliga negativa konsekvenser för hur förordningen om asyl- och migrationshantering fungerar.

Efter juni kommer medlemsstaterna, kommissionen och unionsbyråerna att fortsätta sitt arbete med att gemensamt säkerställa att alla inslag i det nya europeiska migrationssystemet har implementerats och fungerar effektivt. Kommissionen kommer att inleda sin andra cykel för migrationshantering i oktober 2026, inklusive den årliga asyl- och migrationsrapporten med en omfattande översikt över asyl- och migrationssituationen i EU och en bedömning av migrationssituationen i medlemsstaterna.